REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birourĭ de anunciurĭ:
În Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. În Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colonă 6 cr. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 265. Brașov, Joi 30 Noemvrie (13 Decemvrie). 1900.

Caracterul vorbirei luĭ Szell.

II.

Intreg discursul luĭ Szell relativ la cestiunea naționalităților n'a fost decât o polemisare cu contrarul sĕu din oposiția Komjathy, care i-a făcut diferitele observărĭ și imputărĭ, că în amintita cestiune nu urmăresce o politică corectă. Deja acest caracter polemic detrage mult acesteĭ vorbirĭ și în tot casul nu se mai póte dice, că ministru-președinte s'a ocupat de cestiunea naționalităților, când el n'a făcut alta, decât a-se apĕra fată cu învinuirile, că nu ține îndestul sémă de interesele maghiarismuluĭ violent, care umblă sĕ sugrume orĭ-ce mișcare naționalistă în sînul popórelor nemaghiare.

Mai întâiu Szell a cerut luĭ Komjathy date concrete, prin care sĕ dovedéscă ce a afirmat. Dup'aceea s'a încercat sĕ arate, că ce a dis dênsul, n'a fost numai frasă. In fine a afirmat ministru-președinte, că ar puté sĕ aducă date, că a procedat întotdéuna cum pretind interesele „statuluĭ unitar național maghiar", dér nu o face, ci aștéptă sĕ dovedéscă mai întâiu Komjathy ceea-ce a afirmat, și combate apoi acel punct din programul luĭ Komjaty, în care se cere cassarea legiĭ de naționalitate, precum și unele aserțiunĭ ale luĭ.

Insémnă acésta a trata cestiunea naționalităților, pe care însuși Szell o declară de importanță și gravă? Un singur pasagiŭ din discursul luĭ are aerul de a-se referi la cestiunea naționalităților, dér și acest pasagiŭ, esaminându-l maĭ de aprópe, nu este decât o polemiă cu Komjathy. Numai patru rêndurĭ din el tratéză în adevĕr de cestiunea naționalităților și și acestea numai în mod negativ. Étă carĭ sunt aceste rêndurĭ: „Deși tratăm pe fie-care (cetățén) cu egală dreptate, totuși-în ce privesce limba, *nu putem sĕ recunóscem egalitatea*, fiind-că acésta nu o permite unitatea statuluĭ ungar, caracterul statuluĭ maghiar național, unitatea legislațiunei, unitatea administrațiunei și a justiției".

Acésta este cuintesența politicei guvernuluĭ fată cu naționalitățile. Szell o declară de pétră unghiulară a politicei de naționalitate a guvernuluĭ unguresc, care, — dice, — este maghiară, corectă și hotărîtă.

Sentența de mai sus, că „nu putem recunósce egalitatea în privința limbei", se ține în adevĕr de cestiunea naționalităților, căcĭ este de fapt isvorul tuturor nemulțumirilor, carĭ au dat nascere acesteĭ cestiunĭ.

Din momentul când primul ministru unguresc — numéscă-se el Szell séu orĭ și cum — ar face în parlament o declarațiune contrară, că adecă se recunósce egalitatea în privința limbeĭ, cestiunea naționalităților ar fi ca și resolvată. Și pentru-ca sĕ fiă pe deplin resolvată, n'ar trebui, decât sĕ se pună în praxă principiul de dreptate și libertate, proclamat spre mulțumirea tuturor popórelor țĕriĭ.

Ministru-președinte Szell nu urmăresce însĕ în vorbirea luĭ alt scop, decât a dovedi, că tóte bănuelile aruncate asupră-i, cum-că ar fi în stare sĕ gândéscă la o soluțiune cât de cât echitabilă a cestiuneĭ limbelor, sunt pe deplin neîntemeiate și că dênsul, tocmai așa ca și antecesorii sĕi, este contrar hotărît al orĭ-căreĭ soluțiunĭ drepte și echitabile.

„Noi putem concede egalitatea în cestiunea limbelor numai între acele marginĭ, carĭ nu se ciocnesc cu marile considerațiunĭ naționale și de stat" — afirmă Szell, după-ce négă în general recunóscerea egalitățiĭ. El întrébă apoi: „este acésta o frasă?"

Da, rĕspundem noi, este o gólă frasă, tocmai, așa cum este o frasă fariseiéscă și întróducerea afirmăriĭ: „nu recunóscem egalitatea" prin cuvintele: „deși tratăm pe fiă-care cu egală dreptate".

Nicĭ nu se putea altfel, decât ca la frasele luĭ Komjathy ministru-președinte sĕ rĕspundă érășĭ cu frase. Ceea-ce n'a fost însĕ frasă nicĭ la unul, nicĭ la altul, este accentuarea negațiuneĭ orĭ-căruĭ drept, orĭ-căreĭ libertățĭ pentru naționalitățĭ. Incai Komjathy, stimatul amic al ministruluĭ-președinte, a fost și mai sincer, șĭ-a dat pe față întreg programul sĕu și a cerut cassarea legiĭ de naționalitățĭ. Szell n'a slăbit'o nicĭ el din „statul național maghiar", dér fată cu naționalitățile s'a arătat mai nesincer, iesuitic, ca sĕ dicem așa.

Mai întâiŭ a înșirat vorbe frumóse, că el nu vré sĕ persecute pe nimenĭ, că vré sĕ fiă echitabil fată cu toțĭ, că nu face nicĭ o deosebire între cetățeniĭ patrieĭ — deși nu vré sĕ scie de nicĭ o egalitate între ei. — Apoi vine și dice, că a cassa acum legea de naționalitate, ar însemna numai a turbura naționalitățile și a le face sĕ strige maĭ mult, că sunt asuprite și amenințate; acésta ar fi, dice, în împrejurările date, cea mai rea metodă observată fată cu naționalitățile. Din contră aceste trebuesc amăgite, că totușĭ se mai lasă sufletul în ele, căcĭ și așa mai curênd orĭ mai târdiu vor trebui sĕ și-l dea.

Prin urmare ministru-președinte Szell n'a făcut în adevĕr prin vorbirea sa, decât așĭ apĕra metoda procedereĭ sale în politica ce o urmăresce fată cu naționalitățile, luând ca de sine înțeles, că principiile și ținta finală a luĭ este tot ceea-ce se esprimă în cererea cassăriĭ legiĭ de naționalitățĭ, adecă suprimarea totală a mișcăriĭ și a vieții naționale în sînul popórelor nemaghiare, pentru-ca astfel sĕ se pótă resolva cestiunea naționalităților în sensul egalitățiĭ neegale proclamate de Coloman Szell.

Cestiunea fiumană. Foile unguresci ce am primit adĭ, spun, că Fiumanii s'au înțeles între ei asupra postulatelor, carĭ décă li-se vor respecta și împlini din partea guvernuluĭ unguresc, nu vor mai face oposițiune. Ei au și înaintat guvernuluĭ postulatele din cestiune, carĭ ar fi în resumat următórele:

1) *Votum consultativum*, în tóte afacerile privitóre la Fiume; 2) determinarea cercului de influență al *judecătoriei administrative* așa ca *sĕ nu vatem e autonomia orașului Fiume*; 3) întroducerea *comisiunei administrative* între asemenea marginĭ, limba de desbaterĭ a comisiunei fiind limba italiană; 4) Fiume dă inspectorului școlar regesc dreptul de-a visita școlele, nu-i lasă însĕ nicĭ o influență, decât pe calea guvernorului; 5) O parte a delictelor de pressă sĕ se sustragă influenței Curții cu jurațĭ din Budapesta și a-se îndruma la Curtea cu jurațĭ de pe lângă tribunalul din Fiume.

Aceleașĭ foi adaug, că o înțelegere pe basa acésta este aprópe eschisă.

O adresă in cestiunea numelor de localitățĭ. „Reuniunea școlastică regnicolară maghiară" a înainat camerei deputaților o adresă în cestiunea numelor de localitățĭ, cerênd: 1) Fiă-care comună sĕ aibă numai un nume, și încă *maghiar*; 2) Pentru a-se preveni „agitațiunile nepatriotice", *numele oficial al comunelor sĕ se stabiléscă fără consultarea comunelor*. In direcția acésta cere, sĕ se modifice legea din 1898, care nefiind încă esecutătă, póte sĕ fiă modificată. — Suntem curioșĭ sĕ vedem, ce pașĭ va face dieta în fața acestor pretensiunĭ șuchiate.

Banffy desarméză? „*Information*" din Viena scrie, că ministrului-președinte Coloman *Szell* i-a succes de a determina pe baronul *Banffy* sĕ înceteze lupta contra luĭ. Lucrul acesta s'a ținut cât va timp în secret, acum însĕ a eșit la ivélă. Așa d. e. Banffy a sustras ajutorul moral și material ce l'a dat până acum celor două organe, carĭ îl representau în publicistica maghiară. Col. *Szell* i-a promis în schimb, că va șterge din lista proscrișilor pe aderenții luĭ Banffy. „Information" dice, că br. Banffy a fost făcut atent din loc mai înalt, că nu se unesce cu postul sĕu de mareșal de curte sĕ continue ostilitățile contra ministrului-președinte. Banffy a făcut ce a făcut și a rĕmas érășĭ „factor politic", după-ce aderenții sĕi vor avé loc în camera viitóre.

Proietul de adresă a Senatuluĭ român

ca rĕspuns la Mesagiul tronului.

Sire,

Cuvintele rostite de Majestatea Vóstră cu ocasiunea deschiderei sesiunei a doua a legislaturei actuale, sunt — mai ales fată de împrejurările recente — îndoit de scumpe și de asigurătóre.

Trainica legătură, ce de o treime de véc s'a alcătuit și întărit între națiune și alesul ei, face ca viața acestuia sĕ fiă o parte din însășĭ viața și sufletul poporului român. Cu dênsul Majestatea Vóstră a înfruntat vitejesce tóte primejdiile și tóte greutățile; cu dênsul Ațĭ împărtășit ceasurile bune ca și cele rele; destinul Vostru s'a contopit cu ursitele și menirea României. La chemarea ei Ațĭ lăsat patria, și familia, și tot ce iubeațĭ, pentru-ca în capul unei familii mai întinse, mai marĭ, sĕ conducețĭ Țéra la isbândă, sĕ-i făurițĭ neatêrnarea și sĕ întemeiațĭ Regatul român, glorios și respectat.

Astfel, Sire, bucuriile ca și întristările Majestății Vóstre și ale Familiei Regale sunt și vor fi pururea bucuriile și întristările Națiunei, și Țéra astădĭ este unanimă a înălța rugile sale cele mai ferbințĭ către A-Tot-Puternicul, pentru-ca sĕ ocrotéscă dilele Majestăței Vóstre și ale întregei Dinastii.

Sire,

Cruda lovitură, ce Majestatea Vóstră a suferit prin perderea prea scumpei și Augustei Vóstre Mame, a fost împărtășită de tótă suflarea românéscă. Inimă mare, femeiă sublimă, entusiastă pentru lucrările spiritului, eroică în nenorocirĭ, și d'o bunătate îngeréscă, ce către toțĭ radia, Principesa Iosefina de Hohenzollern avea dorul ferbinte de Patria nóstră. „Sunt adênc mișcată, recunoscĕtóre, scria Dênsa în 1866 Președintelui Adunărei deputaților. Inima mea avea nevoie de o consolațiune. D-vóstrĕ i-ațĭ înlesnit a avea una fórte dulce, vorbindu-mĭ despre afecțiunea, ce D-vóstrĕ avețĭ pentru fiul meu și despre aceea cu care Il înconjóră acel bun Popor, ce I-a încredințat destinatele sale. Cu cât Il vețĭ iubi mai mult și cu cât voiŭ fi mai fericită și mai mândră că vi-'Lam dat, cu atât mai mult mĕ voiu ruga cu căldură pentru fericirea României". „Orĭ-ce vine din România este scump inimei mele de mamă. Tóte urările și tóte gândirile mele însoțesc neîncetat Patria fiului meu iubit".

Poporul român va păstra viuă printre veacurĭ amintirea unei ființe așa de nobile și generóse și care a dat pe Intemeiătorul României moderne.

Sire,

Marĭ sunt progresele, ce Țéra a sĕvêrșit pe tóte căile și într'un timp așa de scurt. Mulțămită avêntului de propășire a tuturor ramurilor activităței publice, ea înaintéză cu maturitate în desvoltarea morală și economică.

Dér pentru a ajunge și a-șĭ menține rangul alăturea cu Statele civilisate din lume, tînĕrul Regat a trebuit sĕ-șĭ impună însemnate jertfe materiale și sĕ-șĭ împovoreze momentan situațiunea sa financiară. Au mai venit acum în urmă și împrejurărĭ economice anevoióse, precum și strîmtorarea monetară europénă; astfel că astădĭ nevoi urgente reclamă sĕ fiă satisfăcute: angajamente neacoperite din trecut urméză sĕ fiă lichidate; cheltuelile trebuesc sĕ fiă restrînse, și nóuĕ resurse caută sĕ fiă găsite pentru echilibrarea unui budget, care sĕ pótă acoperi atât trebuințele ordinare, cât cele estra-ordinare.

Senatul, neispitit de o zadarnică popularitate, conscient de nevoile reale ale Statului și credincios numai datoriei, recunósce împreună cu guvernul Majestăței Vóstre, că a venit timpul de reculegere, de întărire a forțelor cheltuite; el este gata așĭ pune tótă munca și abnegațiunea întru îndestularea acelor trebuințe. El va cerceta cu cea mai seriósă băgare de séma tóte mĕsurile comunicate în sesiunea estraordinară și cele ce ni-se vestesc acum ca menite a aședa financele publice pe base

sigure. El află cu mulţămire, că fără jignarea progreselor dobândite şi fără desorganisarea serviciilor, budgetul pe anul viitor va înfăţişa o economie de aprópe 15 milióne faţă de budgetul eserciţiului curent. Remaniarea impositelor directe era o nevoiă de mult simţită, şi sperăm, că ea va atinge scopul dorit, asigurând viitorul nostru financiar.

Guvernul Majestăţei Vóstre va avé tot concursul Senatului în cercetarea proiectelor de legĭ pentru simplificarea aparatului administrativ, pentru mărirea comunei rurale, sporirea veniturilor ei şi înfiinţarea de notarĭ cu tóte atribuţiunile administrative ce incumbă, în organisarea actuală, primarilor.

Intocmirea comunei fiind temelia de căpetenia a orĭ-cărei constituirĭ seriόse a Statului, reforma este bine venită şi aşterne basele descentralisărei administrative, care deşi prevĕdută de Constituţiune, a rĕmas până astădĭ neîndeplinită.

Sire,

Nu sunt jertfe, pe care o naţiune sĕ le cruţe, când e vorba de apĕrarea Ţĕrii. Vitejia cu care oştenii noştri, la glasul Patriei şi al Şefului lor, au făcut sĕ fâlfăe din nou cu gloriă steagul românesc pe câmpiile Bulgariei, şi şĭ-au vĕrsat sângele pentru-ca sĕ cucerescă neatârnarea, este o dovadă şi o chezăşiă, că gloriósa nóstră armată va fi pururea apĕrătórea moşiei românescĭ. Vom da, decĭ, cu cel mai învederat patriotism şi devotament tóte mijlócele cerute de guvernul Majestăţii Vóstre pentru întărirea armatei.

Politica înţeléptă şi avênd de basă stricta observare a principiilor internaţionale, a făcut ca România sĕ insufle tot mai mult stima şi încrederea Europei. Ca element de ordine, de pace şi de stabilitate, şi credinciósă generóselor sale tradiţiunĭ, ea a întreţinut cu tóte puterile raporturile cele mai amicale. Suntem fericiţĭ a constata, că aceleaşĭ legăturĭ prietinescĭ ni-se anunţă şi prin Mesagiul regal al sesiunei de faţă.

Impărtăşim şi noi speranţa, că în urma constatărilor făcute înaintea justiţiei şi în urma verdictului dat, neînţelegerea cu Bulgaria va înceta în curênd. Sunt principiile civilisaţiunei europene, sunt condiţiunile de bună vecinătate şi de solidaritate socială, este ordinea Statelor în lăuntru şi în afară, carĭ impun tuturor grija de a face, ca sĕ dispară uneltirĭ de natură a turbura ordinea generală!

Sire,

Nemulţumirile stârnite cu prilegiul aplicărei unei legĭ de imposit degenerând pe alocurea cu mişcărĭ silnice, guvernul s'a găsit în durerósa necesitate ca imediat sĕ le reprime. Asemenea încercărĭ de desordine nu pot întâlni decât o desaprobare generală. Este momentul când menţinerea creditului Statului cere dela toţĭ fiiĭ Patriei sacrificii bănescĭ; toţĭ cată sĕ uşureze diua de adĭ pentru a puté sĕ asigure mai bine diua de mâne; toţĭ trebue sĕ aibă în suflet cultul datoriei şi al legei.

Sire,

Sunt aprópe 35 de anĭ când, deschidênd prima legislatură constituţională, Majestatea Vóstră adresaţĭ mandatarilor Naţiunei următórele cuvinte:

„Temeliile sunt aşedate cu tărie; ne rĕmâne acum sĕ ridicăm edificiul, ce am început cu atâta vigóre şi succes. La lucru Românĭ! La lucru cu probitate şi cu zel! Uitaţĭ acele lupte şi rivalităţĭ, carĭ pentru satisfacerea intereselor personale, pot compromite securitatea Ţĕrei întregĭ.

„Adunaţi-vĕ cu încredere împrejurul Meu şi nu aveţĭ altă cugetare, decât aceea de a stîrpi prejudiţiile şi relele obiceiurĭ. Veniţĭ sĕ punem în aplicare principiile salutare de probitate, de moralitate, de muncă şi de economiă, carĭ duc naţiunile la civilisaţiune, la bogăţiă şi la tăriă".

Şi de atuncĭ, treptat şi fără şovăire, cu mĕsură şi cumpĕtare, cu curagiu şi prevedere, Naţiunea s'a pus la lucru, a aşternut piatră lângă piatră, di cu di, greutăţile ce a întêmpinat le-a învins; sufletul, când a slăbit, l'a întărit şi reînălţat, şi, alipindu-se tot mai strîns de Tron şi Dinastiă, a desĕvêrşit opera trainică şi frumósă, care stă în fiinţă şi de care pot fi mândre generaţiunile presente şi viitóre.

Senatul, care-şĭ are o bună parte de muncă în acéstă trudnică operă, în dorul de a duce mai departe lucrarea de reforme şi pĕtruns de îndatoririle ce-i impun situaţiunea, îşĭ reia activitatea sa cu o îndoită rîvnă şi energiă, şi privind cu încredere la viitorul Patriei, dice din fundul inimei:

Sĕ trăiéscă Majestatea Vóstrĕ!

Sĕ trăiéscă Majestatea Sa prea graţiósa Dómnă şi Regină!

Sĕ trăiéscă AA. LL. RR. Principele Ferdinand şi Principesa Maria!

Sĕ trăiéscă Dinastia!

Raportor ***Gr. G. Tocilescu.***

Bülow despre cestiunea Transvaalului.

In şedinţa de Lunĭ a „Reichstag"-ului german, cancelarul imperiului contele de *Bülow* a dat lămurirĭ într'o cestiune fórte delicată. A arătat adecă, de ce împĕratul *Wilhelm* a refusat de-a primi pe preşedintele *Krüger*. Bülow a destăinuit amĕnunte necunoscute până acum privitor la antecedenţele rĕsboiului din Africa sudică. Aşa d. e. a produs o nespus de mare sensaţiă declararea lui Bülow, că în Noemvrie 1899 Statele-Unite au recomandat, din proprie iniţiativă, lui Krüger intervenţia. însĕ *Krüger a refusat'o*. Mai în urmă Krüger însu-şĭ a cerut intervenţiunea, dér atuncĭ era prea târdiu. Ĕtă ce dise între altele *Bülow* rĕspundênd la discursul lui *Sattler*, care a desavuat guvernul pentru atitudinea sa manifestată faţă de preşedintele Transvaalului:

Cancelarul de **Bülow**: Sunt mulţămitor lui Sattler, că mi-a dat ocasiune a mĕ pronunţa asupra călĕtoriei preşedintelui Krüger şi asupra atitudinei urmate faţă cu rĕsboiul sud-african. Am regretat sincer, că între Anglia şi republicele sud-africane lucrurile au ajuns la rĕsboiŭ. Rĕsboiul a atins şi interese germane însemnate. Capitalul nostru plasat în Africa-sudică se urcă la multe sute de milióne. Am făcut anticipativ tot posibilul de-a împiedeca isbucnirea rĕsboiului. In Iunie 1899 am recomandat preşedintelui Krüger, prin guvernul olandes, *sĕ céră intervenţiunea*. Ca rĕspuns *Leyds* a comunicat ministrului plenipotenţiar olandes din Paris, că *preşedintele Krüger nu crede încă sosit momentul sĕ useze de intervenţiunea Statelor-Unite.* Când după un timp óre-care Krüger a încercat mijlocirea intervenţiunei, spiritele erau estraordinar de agitate. De aicĭ se vede, că pe noi nu ne póte ajunge *nicĭ o imputare*, că rĕsboiul a isbucnit.

Când a ajuns în Anglia, în formă tacită, ideia intervenţiunei, *guvernul engles a respins'o oficial, categoric.* Intervenţiunea, ducênd la un fiasco diplomatic, s'a obicĭnuit sĕ devină *conflict cu arma.* Din anturagiul preşedintelui Krüger a transpirat scirea privitóre la convorbirea, ce a avut'o dĕunădĭ Krüger cu ministrul de esterne *Delcassé*, că adecă convorbirea a decurs în terminĭ generalĭ şi nehotărîţĭ. Krüger s'a mărginit a sonda terenul în privinţa intervenirei. Ce privesce pe Delcassé, el a dat lui Krüger sĕ înţelégă, că va procede în sensul celor ce le-a declarat în Martie 1900 în cestiunea Transvaalului. Delcassé a mai dat sĕ se înţelégă, că *Francia nu va lua iniţiativa*, dér *nicĭ nu va păşi contra ei*, ci se va alătura la ea, décă s'ar întêmpla sĕ se iee dintr'o parte. Krüger n'a făcut propunerĭ.

Pe lângă tóte sentimentele umane faţă de sórtea lui tragică, pe lângă tot respectul personal şi cinstea faţă de el, eu ca ministru de esterne, ca cancelar al imperiului, care în cestiunile politice esterióre trebue sĕ pórte inima în cap: *nu pot sĕ spun lui Krüger, decât ceea ce i-s'a spus în Paris* şi ceea-ce s'a spus misiunei bure astă-primăvară în Paris, Washington şi Petersburg, că adecă dorim viu încetarea vĕrsărilor de sânge. *Călĕtoria lui Krüger la Berlin n'ar fi folosit nimic posiţiunei nóstre.*

Bülow a făcut apoi declaraţiunĭ despre raporturile Germaniei cu Anglia. El dise, că Germania nu depinde absolut în nimic de Anglia şi nu e avisată nicĭ c'un fir de pĕr mai mult la Anglia, decât acésta la Germania, care însĕ e gata, pe basa egalităţii depline, a trăi cu Anglia în pace, în prietiniă şi concordiă.

Anglia şi Portugalia.

După cum se vestesce diarului „Politische Correspondenz", alaltăerĭ s'a dat în palatul Ajuda din Lisabona un prânz în onórea amiralului şi ofiţerilor escadrei englese ce se afla în portul Lisabonei. La acel prânz regele *Don Carlos* a ţinut un toast de mare însemnătate politică. Monarchul a bĕut în sĕnătatea reginei Victoria şi a accentuat în mod solemn alianţa ce esistă între ambele state. El a reamintit, că în crisele politice grele carĭ ameninţau Portugalia cu perderea independenţii, acéstă ţéră a avut în tot-déuna lângă ea sprijinul Angliei.

Acest trecut e o pildă şi o chiezăşiă în viitor, că Anglia şi Portugalia vor rĕmâne şi de aicĭ încolo legate prin *alianţă şi prietiniă* tot aşa precum au fost şi în trecut.

Acésta a fost în tot-déuna cea mai mare dorinţă a fruntaşilor vieţii publice din Portugalia, ér acum acésta e dorinţa tuturor portugesilor.

Presenţa escadrei englese în apele portugese e un semn mai mult şi o confirmare bine-venită a acestor dorinţe.

Amiralul engles Sir. H. Raroson a mulţumit Regelui pentru toastul ridicat, atât în numele sĕu cât şi în al ofiţerilor escadrei, al guvernului şi al întregului popor britanic.

După-ce a adresat reginei salutările lui cele mai devotate, amiralul i-a mulţumit pentru adăpostul oferit, şĭ-a asigurat'o că vorbele cu carĭ regele a accentuat vechea prietenia şi alianţă dintre Portugalia şi Anglia vor fi primite cu tótă inima de poporul şi guvernul engles.

La urmă amiralul a ridicat paharul urând viaţă lungă regelui şi reginei, prosperitate regatului Portugaliei şi cea mai mare prieteniă între cele douĕ ţĕrĭ.

SCIRILE DILEI.

— 29 Noemvrie v.

Aniversarea luărei Plevnei. Erĭ diminéţă, cu ocasiunea serbărei a 23 a aniversării luării Plevnei, un *Te-Deum* s'a oficiat în biserica Spirea-Vechie (Dealul Spirei) din Bucurescĭ, în presenţa Regelui, a Principelui Ferdinand, a ofiţerilor superiorĭ din garnisónă şi a generalului Lahovari, ministrul de rĕsboiŭ. De diminéţă la órele 7 şi jumĕtate, o salvă de 101 tunurĭ a anunţat Capitalei acéstă serbare naţională. Trupele din garnisónă, desemnate pentru paradă, au fost înşirate pe o parte şi pe alta a stradei 13 Septemvrie, dela órele 10 diminéţa. După terminarea serviciului divin, s'a făcut defilarea trupelor în faţa M. S. Regelui. Delegaţiunile de diferite arme au fost comandate de Principele moştenitor Ferdinand. Infanteria a fost comandată de colonelul Boierescu, comandantul regimentului Mihai Vitézul, artileria de către majorul D-l Iliescu dela şcóla specială de artilerie şi geniu şi cavaleria de către majorul Cerchez. Capitala a fost pavoasată.— In tóte capitalele de judeţe s'au oficiat erĭ *Te-Deum*-urĭ, în faţa representanţilor autorităţilor şi s'au făcut parade militare. Cu ocasiunea aniversărei luărei Plevnei, d-l ministru de rĕsboiŭ a ridicat pedepsele la peste 300 de soldaţĭ şi grade inferióre.

Iubileul societăţii geografice române. D-nul George I. Lahovari, secretar general al *Societăţii geografice*, a avut onórea a fi primit în audienţă de către M. S. Regele, căruia i-a supus spre aprobare ultimele disposiţiunĭ pentru serbarea jubileului Societăţii în dilele de 6 şi 7 Decemvrie viitor. Cu acéstă ocasiune d-l S. Lahovari a remis Majestăţii Sale *Buletinul jubilar*, al 3-lea volum din *Marele dicţionar geografic*, şi medalia comemorativă ce s'a bătut din acest incident. Majestatea Sa a convorbit cu d-l Lahovari mai mult de o óră şi jumĕtate.

Băţul de mareşal al monarchului. Din Viena se scrie, că erĭ a sosit acolo *Hülsen-Heseler*, general prusian de brigadă, care în numele împĕratului Wilhelm a predat Majestăţii Sale monarchului nostru băţul de *mareşal prusian.*

Maria C. Negruzzi. Dumineca nóptea — scrie „Timpul" — şĭ a dat obştescul sfîrşit, în oraşul Iaşĭ una din marile figurĭ ale Iaşului. Maria C. Negruzzi, născ. Gane, soţia ilustrului patriot şi om de litere Costake Negruzzi s'a stins în mijlocul a lor sĕi, înconjurată de iubirea şi veneraţiunea familiei sale numĕróse. Tovarăşă inteligentă şi iubitóre a aceluia, care în pleiada de luptătorĭ ai marei epoce de întemeiare a statului român a jucat un rol atât de strălucit, Maria C. Negruzzi şĭ-a petrecut anii bĕtrâneţei sale lângă fiica ei iubită, d-na Elisa Mavrocordat. Decedata e mama regretaţitor Leon şi George Negruzzi şi a d-lui Iacob Negruzzi.

Silvestru, episcopul Huşilor, care a încetat din viaţă Sâmbătă în Bucurescĭ, a fost unul dintre episcopii archierei cei mai zeloşĭ şi activĭ din România. Ĕtă unele date biografice după „Apărarea Naţională". Silvestru Bălănescu s'a născut din părinţĭ sĕracĭ, în comuna Pîngăraţĭ, (jud. Némţu), în anul 1838. Cu un-spre-dece anĭ fù dus de părinţii sĕi pentru a învĕţa carte, la mănăstirea Bisericanĭ. Aicĭ încet, încet Simion, căcĭ acesta era numele sĕu, se dedă cu rênduiala mănăstirescă. In curênd se arăta ca cel întâiŭ la învĕţarea rugăciunilor şi acésta îi atrase îngrijirea şi bunavoinţa stareţului mănăstirei. La 1854 primi tunderea în monachism şi fù chemat Silvestru. In 1855 plecă la seminarul Iacob din Iaşĭ.

Vreme de 7 anĭ călugărul Silvestru îşĭ trecù cu mare sirguinţă cursurile dela seminar. A fost bibliotecar al seminarului, apoi la 1859 hirotonit diacon. El frequentă şi cursurile dela facultatea de teologie. La 1866 fù hirotonit Ieromonah pentru biserica mănăstirei Socola. In anul următor devine Protosinghel, şi mai târdiu suplinesce la catedra de istoria universală şi bisericéscă la seminarul Socola. Dela 1868 până la 1873 urméză cursurile facultăţii teologice din Kiev, după-ce obţinù titlu de licenţiat în teologie.

In urma a douĕ concursurĭ la Iaşĭ şi Bucurescĭ obţine titlul definitiv la catedra de teologiă dogmatică pastorală şi dreptul canonic la seminarul central din Bucurescĭ. La 16 Septemvrie 1879 Archimandritul Silvestru este hirotonit Archiereu cu titlul de Piteşteanu. La 1881 este numit profesor la Facultatea de Teologiă înfiinţată în Bucurescĭ pentru istoria Dogmelor. In 1882 este confirmat decan al facultăţei. La 1886 în 10 Decemvrie îşĭ părăsesce cursurile fiind chemat la scaunul păstoresc al Eparhiei Huşilor, unde a păstorit până acum.

A scris fórte mult pe tĕrîmul religios.

Episcopul Silvestru a lăsat mare parte din averea sa Internatului facultăţii de teologiă.

Noul guvern bulgar s'a constituit astfel: *Ivancioff* preşedinte şi finanţe; general *Petroff* interne; *Tonceff* esterne şi culte; *Titaroff* comerciŭ şi agricultură; *Peeff* instrucţiă; *Dancev* justiţiă şi *Papricoff* rĕsboiŭ şi interimal lucrărĭ publice.

Vacanţa de Crăciun a dietei va fi de rêndul acesta mai lungă. Camera îşĭ va suspenda şedinţele în 20 Decemvrie şi nu se va deschide decât după 14 Ianuarie.

Alegerile în Austria se vor începe adĭ, 12 Decemvrie, alegênd Curia electorală a cincia.

Şcólă industrială de lemnărit. Comunitatea de avere din Caransebeş, cu sprigiuul Reuniunii agricole comitatense va înfiinţa în curênd o *şcolă industrială de lemnărit.* Scopul acestei şcóle va fi în primul rênd instruarea tinerilor în pregătirea

uneltelor economice de casă și de câmp, (furcĭ, greble, etc.) Comunitatea de avere va da la început 16 stipendii de câte 16 corône lunar la tinerĭ săracĭ pe întrégă durata cursului de învĕțămênt. Presidentul comunității de avere face acum un căldaros apel la preoți, învĕțătorĭ și cărturarii poporului, ca sĕ lumineze poporul asupra folóselor școlei industriale, ce se va înființa.

Procesul Anastasiu cu Academia. Sâmbătă 25 Nov. v. c. s'a pertractat în fața tribunalului din Tecucĭ procesul fraților Anastasiu cu Academia. Frații Anastasiu erau asistațĭ de d. Tache Ionescu, A. Juvara, V. Sculy Logotethides, I. Barozi, A. D. Rișcan și D. Cojan. Academia era representată prin secretarul sĕu d. D. Sturdza și apĕrată prin d-nii advocațĭ M. Ferichide și C. Cociaș. Primăria era representată prin ajutorul de primar și advocatul I. Anghelescu. Frații au declarat, că nu cunosc scrierea și subscrierea testamentului Academiei din 1897; ér Academia prin advocații sĕi, că nu cunósce scrierea și subscrierea testamentului din 1900 a fraților Anastasiu. In urmă s'au indicat piesele de comparațiunĭ și s'a admis proba cu martorii, cerută de frații Anastasiu. Se dice, că martorul cel mai principal va fi d-na Elena Anastasiu și în favórea fraților. Procesul s'a amânat pentru diua de 14 Decemvrie.

Nou fișpan. Deputatul dietal *Beldi* Laszlo a fost numit fișpan al comitatului Têrnavei-marĭ.

Furtună mare. Dilele aceste în partea nord-ostică a Transilvaniei a bântuit o furtună gróznică, care nu numai că a causat marĭ pagube, dér i-a cădut jertfă și mai multe viețĭ omenescĭ. Furtuna a început diminéța, urmată mai târdiu de ninsóre. Comunele Cisnădia, Rĕșinar, Rușĭ etc. au suferit mai mult din causa ei. Séra pe la 9 óre furtuna șĭ-a ajuns culmea. Coperișele caselor le arunca vêntul la depărtărĭ. In Cisnădiă o femeiă cu doi copii au fost îngropațĭ sub ruine. Pe un bărbat, care sprijinea sĕ nu se rĕstórne păretele casei, a cădut coperișul pe el și l'a omorît. De asemenea au fost omorîțĭ și în Reșinar patru ómenĭ. In amintitele comune abia a rĕmas casă întrégă. Starea sĕrmanilor țĕranĭ e deplorabilă.

Armă nouĕ. Diarul *„Vorwärts"* din Berlin aduce scirea, că unui supus norvegian i-a succes a inventa o nouă pușcă pentru soldațĭ. Noua invențiune întrece în tóte armele de până acum. Incercările făcute cu noua pușcă au avut un resultat uimitor. Impĕratul german a dispus, ca corpul de armată hanoveran sĕ se provadă cu puscĭ de acestea. Acéstă invențiune a fost cumpĕrată de un consorțiu internațional.

Emigrările. „Sztatisztikai Havi Közlemény" arată, că în decursul lui Octomvrie 1900 s'au dat 5686 pasapórte la persóne, carĭ au părăsit țéra Dintre emigranțĭ 1994 s'au dus în România, 1984 în alte părțĭ ale Europei, 1535 în America și 129 în Rusia.

Marĭ înșelătorii la posta din Paris. Din Paris se telegrafézá, că o bandă internațională a înșelat posta de acolo cu o sumă de 300,000 francĭ, și anume, ridicând banii cu mandate false. Doi din membrii bandei, Gross și Wolf, au fost arestațĭ. La ei s'a aflat și o sumă însemnată de banĭ. Se crede, că acea bandă internațională are mai mulțĭ membrii.

Spesele de rĕsboiŭ ale reginei Angliei. După datele diarului „Home Magazin" regina Victoria, de când domnesce a spesat pentru rĕsbóie suma de 50 miliarde. La acésta este a-se mai adauge încă vre-o 2—3 miliarde pentru rĕsboiul sud-african.

Teatru german. Adĭ, Miercurĭ, *„Orpheus in der Unterwelt"*, operă comică în 2 acte de Offenbach.

Situația tesaurului public român.

Pe când la sfîrșitul lunei August a. c. deficitul budgetar al exercițiului 900—901 nu fusese decât de 197.452 lei 50 banĭ, el s'a ridicat până la sfîrșitul lunei Septemvrie la suma de 1.361,094 lei, și acésta din causă, că în cursul acestei lunĭ cheltuelile, carĭ nu fuseseră la 31 August decât de 72,752.552 lei 98 banĭ, s'au ridicat la 94.755,464 lei, pe când încassările n'au crescut decât dela 72.555,100 lei la 93.394,369 lei, banĭ 89.

Din acéstă din urmă sumă, veniturile reale ale exercițiului budgetar 1900—1901, n'au fost până la 30 Sept., decât de 89.389,951 lei, ér restul representă parte încassărĭ efectuate în anii trecuțĭ pe séma exercițiului 1900—1901 și parte veniturĭ estra-ordinare neprevĕdute în budget și provenind din excendentele tesaurului din anii trecuțĭ.

Veniturile reale, în sumă de 89.389,951 lei, sunt aprópe identice cu cele din lunile Aprilie-Septemvrie ale exercițiului budgetar precedent, carĭ au fost de 89,613.248 lei.

Situația acésta, care ar fi anormală față cu faptul, că în budgetul pe 900—901 figurézá unele imposite nouĕ și altele sporite, se datoresce faptului, că trei capitole budgetare importante au dat veniturĭ mai pe jos de tóte așteptările, și anume: Vămile cu 6,080.782 lei 98 banĭ, taxa bĕuturilor spirtuóse cu 4,002.062 și căile ferate cu 1,320.000 lei mai puțin, decât în epoca corĕspundĕtóre a anului budgetar 99—900.

Aceste 125 milióne mai puțin întrec tóte sporurile, ce s'au obținut anul acesta la celelalte veniturĭ budgetare.

Bonurile de tesaur în sumă de 2 milióne lei, carĭ rĕmăseseră în circulație la 31 August a. c., figurézá și în situația actuală.

Cum face Anglia și Germania rĕsboiŭ.

In istoria rĕsbóielor vor forma pururea paginele cele mai triste rĕsboiul din Africa-sudică și cel din China, în ce privesce atrocitățile și barbariile, ce se sĕvîrșesc.

Un deputat irlandes a esclamat în parlamentul din Londra: *„Mai bine mort bur, decât supus engles"*. Cuvintele acestea caracterisézá în scurt situațiunea din Africa sudică. Acolo luptele continuă cu înverșunare sĕmânând pretutindenĭ jale și pustiire desăvîrșită. Satele și fermele bure sunt pârjolite, femeile și copiiĭ lăsațĭ pradă celei mai cumplite miserii și dațĭ pe mâna Negrilor ațîțațĭ de Englesĭ în contra nefericiților burĭ, carĭ nu pot sĕ se refugieze.

Chiar corespondenții foilor englese o mărturisesc acésta, ér adunarea Burilor din Cap scim că a hotărît sĕ trimită o deputațiune la regina, care se presente plângerile supușilor ei olandesĭ și sĕ o róge sĕ ordone mai bine măcelărirea femeilor bure, decât sĕ fiă date pradă desfrâului soldaților englesĭ.

Un gardist engles scrie următórele, vorbind de miseriile luptelor din Transvaal:

„Totul este un marș până la ultima putere. Cei carĭ nu pot sĕ mérgă mai departe, sunt lăsațĭ acolo unde au cădut de pe picióre. In apropiere de Bloemfontein un corporal de gardă îșĭ tîra trupul. „Nu mai pot" îmĭ dise. „Sci ce te aștéptă" i-am rĕspuns. „Dă-mĭ mie pușca și razimă-te de mine". S'a mai tărît cât-va și a dat grămadă. Un oficer de gardă îl vede și-i dă ordin sĕ se ridice; dér când i-a rĕspuns că nu póte, ofițerul a sbierat: „Bine, rĕmâi și crĕpă aicĭ". Și alții au rĕmas zăcênd și peste câte-va dile i-au aflat orbitele ochilor góle, — corbii li-au scos ochii".

Un ofițer din statul major al lui French scrie:

„Și eu am credut, că s'a sfîrșit cu rĕsboiul, dér nu-i așa. Urmărim pe Sumt, el are 6 tunurĭ tóte luate dela noi. Luptele cele mai esacerbate s'au început numai după ocuparea Pretoriei. De atuncĭ încontinŭ facem marșurĭ aspre și ne luptăm, prost hrănițĭ și pe timp rĕu și pe lângă acésta nu este nicĭ un prospect de vr'o luptă decisivă".

„Tocmai ca înainte cu un an — scrie *„Westminster Gazette"* — o comandă bură a jefuit sub tunurile din Ladysmith, satul Dundyclengh. Alte două comande mai tarĭ circula în valea Tugelei neturburate. La Washbank trupe inimice amenință linia ferată Dundee-Elandslaagte (unde s'au dat primele lupte); în jurul Pretoriei se luptă de șése dile generalul Paget cu Viljoens, nu póte sĕ-l prindă și se mulțumesce cu a asigura capitala Transvaalului în contra atacurilor. Comandantul din Kimberley a interdis locuitorilor de a părăsi orașul căcĭ nu póte garanta de siguranța lor; liniile Tabanchu-Ladybrand și Wepenner-Bethulie sunt în mânile inimicului. Dewett se pregătesce a pĕtrunde în colonia Cap și trupele nóstre sunt total eșofate. Am timbrat pe comandanții inimicului de bandițĭ și astfel nu ne rĕmâne decât *politica nimicirii*. Nu sunt alte prospecte, decât *stîrpirea totală* a poporului adversar și pustiirea țĕrii lui, prefăcêndu-o într'un deșert, lucru cu care a fost însărcinat Kitchener".

Așa se rĕsboesc Englesii în Africa sudică. Dér óre ce fac Germanii în China? Étă ce scrie în privința acésta un soldat german din Tien-Cin cu data de 22 Octomvrie:

„Aci viața individului e mai nesigură decât între Canibalĭ.... Orĭ-ce sat, în care aliații sunt atacațĭ, este incendiat. Multe crudelitățĭ am puté istorisi despre aceștĭ cânĭ (Chinesĭ), dér și noi *tratăm fără de milă cu ei.* Acușĭ va veni iérna; atuncĭ vor muri pe strade nemiluițĭ sute și sute de ómenĭ. Dela Taku până la Peking întreg drumul e o ruină. Cel ce piere de fóme, acela va îngheța. Și noi ne facem o plăcere privind acéstă privelisce. De va veni cineva la noi sĕ cerșéscă, îl vom sbiciui rîdênd și-l vom da afară."

Păna la atâta ar fi ajuns civilisația englesă și germană la finea vécului al 19-lea. Câte jertfe omenescĭ, câtă avere și câte esistențe nimicite!

Étă de ce am dis, că rĕsboiul din Africa-sudică și cel din China, vor forma pururea o pagină tristă și rușinósă în istoria rĕsbóielor din lume.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 12 Decemvrie. Din Tien-Cin, se vestesce, că situațiunea începe sĕ devină érășĭ critică. Intre Chinesii, carĭ sunt asuprițĭ de Germanĭ, fierberea e mare. Și în Shanghai și Hankau starea lucrurilor este din di în di tot mai amenuițătóre.

Literatură.

Dintre calendarele pe anul 1901, ce le am primit la Redacțiă, fără îndoială cel mai bogat în cuprins este *„Calendarul Minervei"*, anul III. Bucurescĭ, Editura institutului de arte grafice și editură „Minerva" societate anonimă. Prețul: pentru România 1 leu, pentru Austo-Ungaria 1 corónă. Acest calendar este un fel de mică enciclopediă populară a vieții practice, cuprindênd mulțime de articule și ilustrațiunĭ. In frunte pórtă o ilustrațiune în colori, representând o Româncă din Săcele. Dintre celelalte ilustrațiunĭ amintim: A. S. R. principesa Maria a României cu copiiĭ sĕi; Principesa Iosefina de Hohenzollern, mama Regelui Carol; palatul principelui Grigorie M. Sturdza; un cioban de pe valea Lotrului (România); Școla primară dela Voinésa, Țĕranca din Vêlcea și alte multe ilustrațiunĭ și tablourĭ representând vederĭ și schințe din România. Calendarul cuprinde mulțime de articulĭ literar, scientificĭ, economicĭ și de distracțiă. Asa găsim în el un interesant tratat despre „Calendar", arĕtându-se originea lui, fasele de desvoltare prin carĭ a trecut din epocile mai vechi până în 1439 când s'a întocmit primul calendar tipărit de profesorul Iohann Nyder von Gmunden din Viena. Are mai multe poesii, apoi un articul „Românismul dincolo de Prut" de Z. C. Arbure, un Catalog al Pictorilor celebri, un articul scientific „Filosofia timpului și nouĕle concepțiunĭ juridice", Aritmetica simplificată prin exemple, date statistice asupra Regatului României cu emblemele diferitelor județe, Salinele Române etc. etc. In general dis „Calendarul Minervei se presentă ca o publicațiune frumósă din tóte punctele de vedere, constituind pentru familii o distracțiă plăcută și o lectură folositóre pentru toțĭ.

— Editura institutului *„Minerva"* din Bucurescĭ a început sĕ scótă o ***Bibliotecă populară***, în micĭ volume, de câte 60—70 pagine, à 15 banĭ volumul. Au apărut până acum vr'o 10 volumurĭ, tratând între altele: Istoria populară a Românilor (3 vol.); Cântarea României; Istoria populară a literaturei române; Revoluțiunea lui Tudor Vladimirescu; Pierderea Basarabiei: Unirea principatelor și domnia lui Cuza ș. a.

— In Câmpulung, în tipografia și legătoria de cărțĭ G. Vlădescu a apărut *Studii pedagogice*: ***Individualitatea, Deprinderea***, de Dr. Toma *Dicescu*, profesor la școla normală „Carol I." din Câmpulung, broșură 8[0] mare conținênd 40 pagine.

Din ***„Revista Universitară"*** pentru cursurĭ și conferențe, a apărut No. 1 și 2 cu următorul sumar: Psihologia esperientală (C. Rădulescu-Motru); Istoria Medie (lecție, de N. Iorga). Istoria filosofiei contimporane francese (lecție de deschidere, de I. Crăciunescu); Conaki, Ianou Văcărescu, Gh. Asachi, C. Stamati (de Ovid Densușianu); Ideal și Idealurĭ (curs de Etică, de C. Dimitrescu Iașĭ); Poesia populară pe timpul emigrațiunei popórelor, de Gh. Popp.

*

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică*. In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea acésta a d-lui profesor la gimnasiul român din loc Nic Sulică se distinge nu numai prin conținutul sĕu bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă scientifică, ci și prin limbagiu séu scris la înțelesul tuturor Autorul e cunoscut și din scrierile sale folkloricefilologice de până acum. Cartea ce anunțăm acum, se póte procura dela Tipografia A. Mureșianu cu 40 cr. séu 80 banĭ (plus 5 banĭ porto).

*

Pilde și sfaturĭ pentru popor. Sub acest titlu a eșit de sub tipar în Tipografia „Aurora" din Gherla o nouă carte scrisă de d-l *Ioan Pop Reteganu*, cunoscutul nostru scriitor poporal. Cartea conține 160 pag. în format 8[0] și conține vre-o 24 de scrierĭ, carĭ cuprind diferite învĕțăturĭ pentru trebuințele țĕranilor noștri O recomandăm ca o carte fórte de folos și de petrecere pentru popor.

DIVERSE.

Bacșișul Americanilor bogațĭ. Un diarist american a pus întrebare la toțĭ milionarii patriei sale, cât bacșiș plătesc ei anual? Din rĕspunsurile primite reiese, că de fapt bacșișul, ce-l împarte fie-care milionar în timp de-un an, sĕ urcă la o sumă colosală. Așa de esemplu, milionarul Markus Daly la fiă-care cursă de cai împarte vêndĕtorilor de programe și de florĭ o sumă de 6000 dolarĭ. Iacob Astor dă din pungă 100 dolarĭ bacșiș de câte orĭ iese de acasă. Décă merge în teatru, 500 dolarĭ împarte ca bacșiș. Cel mai mare bacșiș se împarte din venitele lui Rockezeller, care anual dă 25,000 dolarĭ (125,000 coróne), adecă atâta câtă léfa anuală au o sută de funcționarĭ ungarĭ.

*

Cât cheltuesce o Sultană. O damă englesă, fiica medicului Abdul-Aziz de pe lângă persóna Sultanului, a publicat într'o revistă englesă un articul despre luxul, ce se face în haremul Sultanului. Cel mai mare record în privința acésta, se dice, l'a ajuns Sultana Fatma, fiica lui Abdul-Medzid, care face un lux așa de mare, încât rar i-se póte afla păreche. Ea se preumbla într'o caléscă, spițele rótelor fiind din argint masiv. In contra sórelui avea un parisol, de care atârnau nisce ciucurĭ de diamant, ér mânerul era acoperit cu rubine de mărimea óuĕlor de porumb. Odată, când a avut lipsă de o perie de dințĭ, a trimis un expres separat la Paris după ea. Sĕ înțelege, că expresula călĕtorit cu trenul accelerat cl. I. a poposit la restaurantele cele mai elegante, fuma țigaretele cele mai scumpe, ast-fel a putut ajunge Sultana la o simplă periă de dințĭ. După-ce Sultana a îmbĕtrânit, s'a retras cu servitorii ei într'un palat separat, ér în jurul ei se aflau persóne anume plătite, care sĕ-i rîdă și sĕ-i facă distracții.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura urmàtórele cărţĭ:

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut pănă acum.*

1) *Lascar Viorescu,* ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut pănă acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle,* regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob,* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în şcólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu,* o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrêĭ sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Decemvre. n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.75
Renta de corόne ung. 4%	92.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer ung. înargint. 4½%	99.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	91 35
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	167.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	98.65
Renta de hârtie austr.	98.30
Renta de aur austr.	118.60
Losurĭ din 1860.	135.—
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.95
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	678.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	674.75
Napoleondorĭ	19.15
Mărcĭ imperiale germane	117.60
London vista	240.20
Paris vista	95.70
Rente de corόne austr. 4%	98.60
Note italiene	90.60

Cursul pieţei Braşov.

Din 12 Decemvre. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	18.70	Vênd.	18.76
Argint român.	Cump.	18.—	Vênd.	18.06
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.10	Vênd.	19.16
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cautã aplicaţie

în vre-o cancelariă ca scriitor, séu işĭ oferă serviciile ca conducĕtor de cor bisericesc basat pe cunoscinţele câştigate ca învĕţător în decurs de 18 anĭ, în care timp a înfiinţat 14 corurĭ vocale, vorbesce pe lângă limba română şi pe cea germană şi sêrbă.

Reflectanţii a se adresa la:

Traian Bratescu,
dirigința de cor,
în Cluşiŭ (Görögtemplom-utcza 6).

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

ABONAMENTE LA „GAZETA TRANSILVANIEI"

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Dumînecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin **mandate postale.**

Domniĭ carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.